

Paulus & Timotheüs

Roeping en Navolging

Gerard Kramer · 28 maart 2026

Overzicht van deze avond

01 Wie was Paulus?

Afkomst, opleiding en bekering

02 Wie was Timotheüs?

Achtergrond en ontmoeting met Paulus

03 Hoe was hun samenwerking?

Roeping, taken en onderlinge band

Wie was Paulus?

Afkomst — Handelingen 21:39 / 22:3 / 22:28

"Ik ben een Joods man uit Tarsus, een burger van een niet onvermaarde stad in Cilicië"

Hd 21:39

"Ik ben een Joods man, geboren in Tarsus in Cilicië"

Hd 22:3

Wie was Paulus?

Afkomst — Handelingen 21:39 / 22:3 / 22:28

Paulus was Romeins burger van
geboorte:

Hd 22:28

◆ Tarsus (Cilicië) · Joods · Romeins
burger van geboorte

Paulus' loopbaan (1):

"Ijver voor God, maar niet met verstand" — Rm 10:2

- besneden op de 8e dag
- uit het geslacht van Israël
- van de stam van Benjamin
- een Hebreëer uit de Hebreëën
- wat de wet betreft een farizeeër
- wat de ijver betreft een vervolger van de gemeente
- wat de gerechtigheid betreft die in de wet is, onberispelijk

Filippenzen 3:5–6

Paulus' loopbaan (2):

Opleiding in Jeruzalem — Handelingen 22:3–4

- opgevoed in Jeruzalem
- aan de voeten van Gamaliël
- onderwezen naar de gestrengheid van de voorvaderlijke wet
- een ijveraar voor God
- een christenvervolger

Handelingen 22:3–4

Paulus' bekering: Hd9, 22 en 26

Handelingen 26:6–11 — Op weg naar Damascus (1)

6 Het gebeurde mij echter, terwijl ik reisde en Damaskus naderde, dat omstreeks de middag plotseling uit de hemel een fel licht mij omstraalde.

7 En ik viel op de grond en hoorde een stem tot mij zeggen: Saul, Saul, waarom vervolgt je Mij?

8 En ik antwoordde: Wie bent U, Heer? En Hij zei tot mij: Ik ben Jezus de Nazoreeër die jij vervolgt.

9 Zij nu die met mij waren, zagen wel het licht en werden zeer bevreesd, maar de stem van Hem die tot mij sprak, hoorden zij niet.

10 En ik zei: Wat moet ik doen, Heer? En de Heer zei tot mij: Sta op en ga naar Damaskus, en daar zal met je worden gesproken over alles wat over je is bepaald om te doen.

11 Toen ik nu vanwege de heerlijkheid van dat licht niet kon zien, werd ik bij de hand geleid door hen die bij mij waren, en ik kwam in Damaskus.

Paulus' bekering: Hd9, 22 en 26

Handelingen 26:12–16 — Ananias en de doop (2)

12 Een zekere Ananias nu, een godvrezend man naar de wet, die een goed getuigenis had van alle Joden die daar woonden,

13 kwam naar mij toe, ging bij mij staan en zei tot mij: Saul, broeder, zie op. En op datzelfde ogenblik zag ik naar hem op.

14 En hij zei: De God van onze vaders heeft u voorbestemd om zijn wil te kennen en de Rechtvaardige te zien en een stem uit zijn mond te horen,

15 want U zult voor Hem bij alle mensen een getuige zijn van wat u hebt gezien en gehoord.

16 En nu, waarom aarzelt u? Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen onder aanroeping van zijn naam.

Paulus' roeping (1)

Handelingen 9:15–16

15 *De Heer zei echter tot hem (=Ananias): Ga, want deze is Mij een uitverkoren vat om mijn naam te dragen zowel voor volken als koningen en zonen van Israël;*
16 *want Ik zal hem tonen hoeveel hij moet lijden voor mijn naam.*

Paulus' roeping (2)

Handelingen 22:14–21

14 En hij zei: De God van onze vaders heft u voorbestemd om zijn wil te kennen en de Rechtvaardige te zien en een stem uit zijn mond te horen.

15 want U zult voor Hem bij alle mensen een getuige zijn van wat u hebt gezien en gehoord. (...)

17 Het gebeurde mij nu, toen ik in Jeruzalem was teruggekeerd en in de tempel in gebed was, dat ik in geestvervoering raakte

18 en Hem zag, die tot mij zei: Haast je en vertrek snel uit Jeruzalem, want zij zullen je getuigenis van Mij niet aannemen.

19 En ik zei: Heer, zij weten zelf, dat ik hen die in U geloofden, overal in de synagogen gevangen nam en geselde;

20 en dat, toen het bloed van Stefanus, uw getuige, werd vergoten, ik ook zelf erbij stond en ermee instemde en de kleren bewaarde van hen die hem doodden.

21 En Hij zei tot mij: Ga, want ik zal je ver weg naar de volken zenden

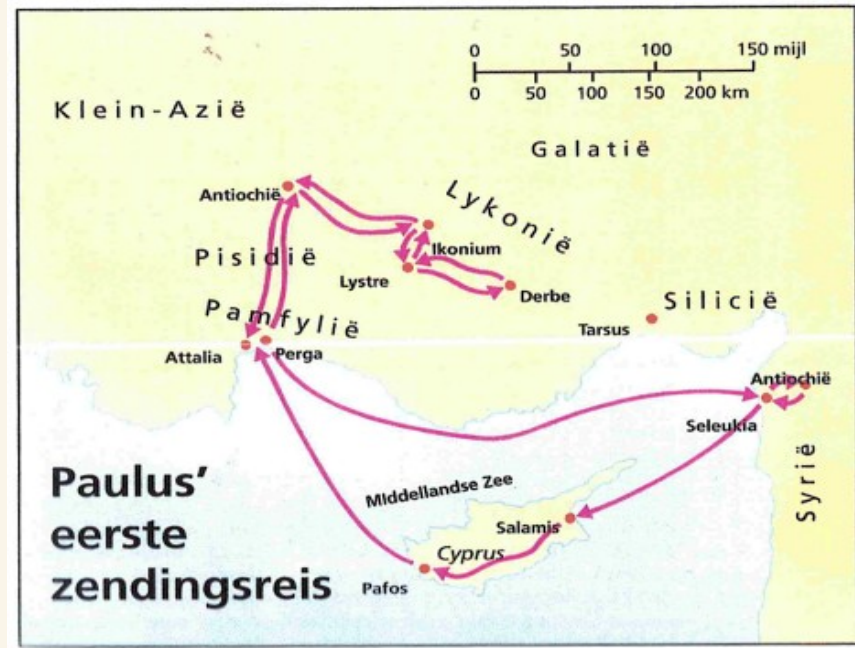
Paulus' zendingsreizen

Handelingen 13–21

1e reis

Met Barnabas — vanuit het Syrische Antiochië naar Cyprus, Perge in Pamfylië, het Pisidische Antiochië in Pisidië, Iconium, Lystra, Derbe, het Syrische Antiochië

Hd 13:4–14:22

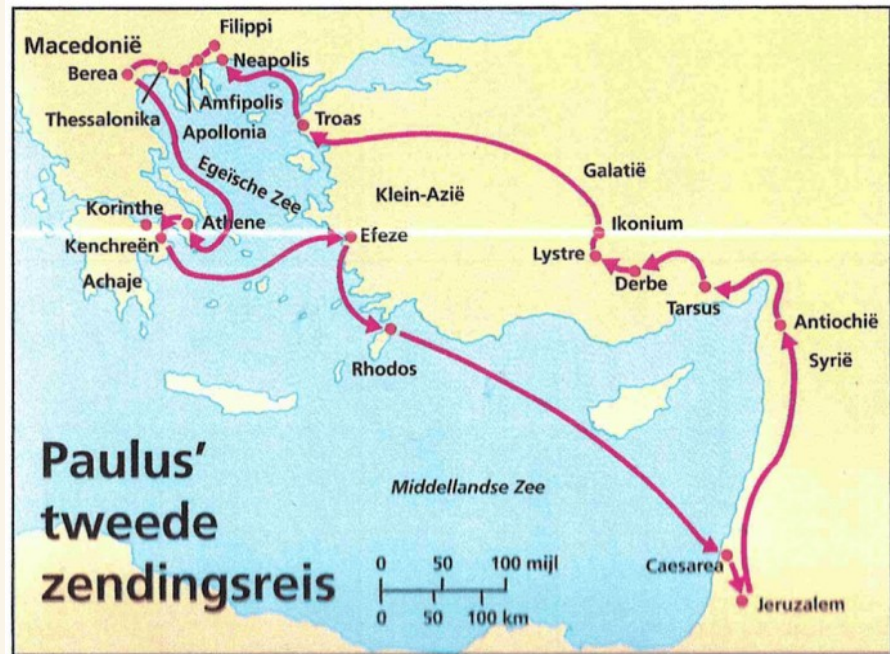
Paulus' zendingsreizen

Handelingen 13–21

2e reis

Met Silas en Timotheüs — vanuit het Syrische Antiochië naar Efeze, Macedonië, Griekenland, Syrische Antiochië

Hd 15:40–18:22

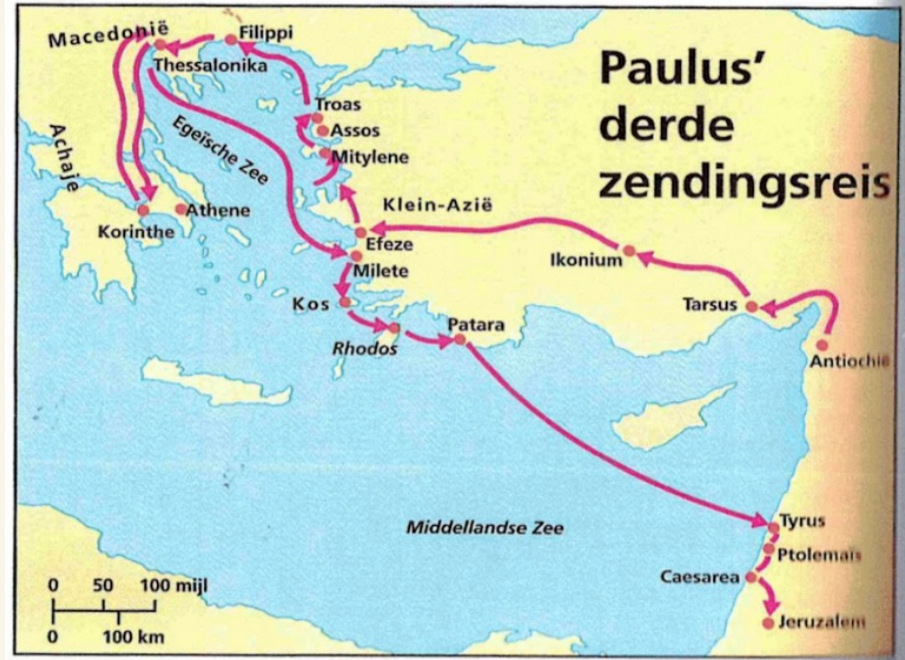
Paulus' zendingsreizen

Handelingen 13–21

3e reis

Deels met Timotheüs — vanuit het Syrische Antiochië naar Efeze, Macedonië, Griekenland, via Troas naar Miléte en naar Jeruzalem

Hd 18:23–21:17

Timotheüs tijdens de 2e zendingsreis

Handelingen 16:1–4

- 1 Hij nu kwam én in Derbe en ook in Lystra. En zie, daar was een discipel, genaamd Timotheüs, zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Griekse vader,*
- 2 die een goed getuigenis had van de broeders in Lystra en Iconium.*
- 3 Paulus wilde dat deze met hem mee zou vertrekken en hij nam hem en besneed hem ter wille van de Joden die in die plaatsen waren; want zij wisten allen dat zijn vader een Griek was.*
- 4 Toen zij nu de steden doorreisden, gaven zij hun de verordeningen over die door de apostelen en de oudsten in Jeruzalem waren vastgesteld om die te onderhouden.*

Timotheüs assisteerde Paulus; zie Hd18:5, 19:22

Relatie Paulus & Timotheüs

Paulus noemt hem 'mijn echt kind in het geloof' en 'mijn geliefd kind' (1Tim1:2 en 2Tm1:2). Vgl. Titus; hij is 'mijn echt kind naar het gemeenschappelijk geloof' (Tt1:3). Kennelijk is Timotheüs evenals Titus door Paulus tot bekering gekomen; vgl. 1Ko4:15

Heel goede relatie tussen Paulus en Timotheüs; zie Fp1:19-22

19 *Maar ik hoop in de Heer Jezus Timotheüs spoedig naar u toe te zenden, opdat ook ik welgemoed mag zijn als ik uw omstandigheden weet.*

20 *Want ik heb niemand van gelijke gezindheid als hij, die zo trouw uw belangen zal behartigen*

21 *want allen zoeken hun eigen belang, niet dat van Jezus Christus.*

22 *En u kent zijn beproefdheid, dat hij, zoals een kind zijn vader, met mij in het evangelie heeft gediend.*

Timotheüs' taken (1)

‘Blijf, zoals ik je, toen ik naar Macedonië reisde aangespoord heb, nog in Efeze, om sommigen te bevelen geen andere leer te brengen en zich niet bezig te houden met fabels en eindeloze geslachtsregisters’ (1Tm1:3)

‘Dit bevel vertrouw ik je toe, mijn kind Timotheüs, overeenkomstig de voorafgegane profetieën over jou, opdat je door deze de goede strijd strijdt, terwijl je [het] geloof behoudt en een goed geweten, dat sommigen van zich hebben gestoten, waardoor zij aangaande het geloof schipbreuk hebben geleden’ (1Tm1:18-19)

‘Als je deze dingen de broeders voorhoudt, zul je een goed dienaar van Christus Jezus zijn, opgevoed in de woorden van het geloof en van de goede leer, die je nauwkeurig hebt nagevolgd’ (1Tm4:6)

Timotheüs' taken (2)

*‘Laat niemand je jeugdige leeftijd verachten, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geloof, in reinheid. Houd aan met het voorlezen, het vermanen en leren, totdat ik kom. Verwaarloos niet de **genadegave in je**, die je gegeven is door profetie met **oplegging van de handen van de gezamenlijke oudsten**’ (1Tm4:12-14)*

*‘Om die reden herinner ik je eraan de **genadegave** van God aan te wakkeren, **die in je is door de oplegging van mijn handen**’ (1Tm1:6)*

‘Maar jij hebt nauwkeurig nagevolgd mijn leer, mijn wijze van doen, mijn bedoeling, mijn geloof, mijn lankmoedigheid, mijn liefde, mijn volharding, mijn vervolgingen, mijn lijden, zoals mij is overkomen in Antiochië, in Iconium, in Lystra, zulke vervolgingen als ik heb verdragen, en uit alle heeft de Heer mij gered’ (2Tm3:10-11)

Timotheüs' taken (3)

‘Maar jij, blijf in wat je geleerd hebt en waarvan je volkomen overtuigd bent, daar je weet van wie je het hebt geleerd, en omdat je van jongs af de heilige geschriften kent, die je wijs kunnen maken tot behoudenis door het geloof dat in Christus Jezus is. Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen is, tot alle goed werken volle toegerust ’ (2Tm3:16)

Paulus waardeert Timotheüs tot het eind

2 Timotheüs 4:9-14, 21

9 *Beijver je spoedig tot mij te komen;*

10 *want Demas heft mij verlaten, daar hij de tegenwoordige eeuw heeft liefgekregen, en is naar Thessalonika gereisd, Crescens naar Galatië, Titus naar Damatië.*

11 *Alleen Lukas is bij mij. Haal Markus op en breng hem met je mee, want hij is mij van veel nut voor de dienst.*

12 *Tychicus nu heb ik naar Efeze gezonden.*

13 *Als je komt, breng dan de mantel mee die ik in Troas bij Carpus achtergelaten heb, en de boeken, vooral de perkamenten.*

14 *Alexander de kopersmid heeft mij veel kwaad berokkend; de Heer zal hem vergelden naar zijn werken (...)*

21 *Beijver je vóór de winter te komen.*

Zie over Lukas de volgende dia

"Alleen Lukas is bij mij"

De vier 'wij-gedeelten' in het boek Handelingen:

1

Hd 16:10–17

Paulus en zijn metgezellen reizen naar Macedonië (inclusief het verblijf in Filippi). Dit was tijdens de tweede zendingsreis

2

Hd 20:5–15

Paulus reist van Filippi naar Troas en verder naar Miléte. Dit was tijdens de derde zendingsreis

3

Hd 21:1–18

De reis van Miléte naar Jeruzalem. Dit was tijdens de derde zendingsreis

4

Hd 27:1–28:16

Het uitgebreide verslag van de zeereis naar Rome en het verslag van de schipbreuk

Lukas was voor Paulus "de geliefde arts": zie Ko4:14

The image shows the interior of the Mamertine Prison in Rome. The walls are made of large, rectangular stone blocks, some of which are missing or damaged, revealing the underlying structure. The floor is also made of stone tiles. A small, rectangular stone structure is visible in the foreground. The lighting is dim, highlighting the texture of the stone. A metal railing is visible in the bottom right corner.

De Mamertijnse
gevangenis in
Rome